

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

اصالت مهدویت و شخصیت
وجودی امام مهدی (عج)
از تولد تا غیبت

علیرضا زرین چیان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اصالت مهدویت و شخصیت وجودی امام مهدی (عج) از تولد تا غیبت

نویسنده:

علیرضا زرین چیان

ناشر چاپی:

بی جا

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	..... فهرست
۶	..... اصالت مهدویت و شخصیت وجودی امام مهدی (عج) از تولد تا غیبت
۶	..... مشخصات کتاب
۶	..... مقدمه
۶	..... ولادت مهدی از مسلمات است
۶	..... القاب و عناوین
۷	..... مهدی در قرآن کریم
۷	..... مهدی در کتب شیعه
۷	..... مهدی در کتب اهل سنت
۷	..... موعود در سایر ادیان
۸	..... و از این قبیل است در منابع
۸	..... شبهات و اشکالات بر حضرت مهدی
۹	..... مدعیان مهدویت
۱۰	..... مخالفان و منکران وجود مهدی
۱۱	..... مسأله سرداب
۱۱	..... پاورقی
۱۲	..... درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

اصالت مهدویت و شخصیت و جودی امام مهدی (عج) از تولد تا غیبت

مشخصات کتاب

نویسنده: علیرضا زرین چیان

مشخصات نشر: [بی جا] [بی نا]: ۱۳۸۷

فروست: سلسله مباحث امامت و مهدویت

وضعیت فهرست نویسی: در انتظار فهرستنویسی (اطلاعات ثبت)

مقدمه

ای مدنی برقع و مکی نقاب سایه نشین چند بود آفتاب منتظران را به لب آمد نفس ای ز تو فریاد، به فریاد رس ملک بر آرای و جهان تازه کن هر دو جهان را پر از آوازه کن سکه تو زن تا امرا کم زنند خطبه تو خوان تا خطبا دم زند ما همه جسمیم بیا جان تو باش ما همه موریم سلیمان تو باش شحنه تویی قافله تنها چراست قلب تو داری علم اینجا چراست خلوتی پرده اسرار شو ما همه خفتیم تو بیدار شو گر نظر از راه عنایت کنی جمله مهمات کفایت کنی از نفست بوی وفا بی بیخش ملک سلیمان به گدایی بیخش [۱]. بیان احوال حضرت قائم علیه السلام، مسأله غیبت و ظهور، نظر علما و محققان و ذکر شبهات و پاسخهای آن که بر حضرتش وارد آمده نه تنها در این مجمل نمی گنجد بلکه بلکه ذکر رووس هر مطلب نیز ناممکن است. از این رو نویسنده در بیان عناوین زیر کاملاً جانب اختصار را رعایت کرده است و امید است دچار ایجاز مخمل نگردیده باشد: ولادت مهدی علیه السلام مسلم است، القاب و عناوین، مهدی علیه السلام در قرآن کریم، مهدی علیه السلام در کتب شیعی، مهدی علیه السلام در کتب اهل سنت، موعود در سایر ادیان، شبهات و اشکالات. [صفحه ۶۵]

ولادت مهدی از مسلمات است

ولادت وجود مبارک امام «حجت بن الحسن المهدی را به ۲۵۵ یا ۲۵۶ هجری قمری دانسته‌اند. بنابراین اصل ولادت مهدی جزء مسلمات تاریخ است و در این تاریخ بین علماء و محدثان و علمای فریقین هیچگونه اختلافی نیست. ابن خلکان می نویسد: «او، در روز جمعه نیمه ماه شعبان سنه ۲۵۵ هجری متولد شد. و هنگام درگذشت پدرش، پنج ساله بود. نام مادرش حمط است، و برخی آن را نرجس نیز گفته‌اند». [۲]. مسعودی می گوید: امام حسن عسکری در سن ۲۹ سالگی در عهد خلافت المعتمد عباسی در گذشت و او پدر مهدی منتظر است. [۳]. مهدی علیه السلام پس از شهادت پدر که در ۵ سالگی او اتفاق افتاد از انظار غائب گردید و تنها از طریق نواب خود که عبارت بودند از: ابو عمرو عثمان بن سعید اسدی، ابو جعفر محمد بن عثمان بن سعید، ابوالقاسم حسین بن روح، ابوالحسن علی بن محمد سمري با پیروان خود ارتباط داشت. [صفحه ۶۶] این غیبت تا درگذشت محمد سمري (۳۲۶ ه.ق) غیبت صغری نامیده می شود و پس از آن غیبت کبری آغاز می گردد. کلیه محققانی که تولد حضرت مهدی را نقل کرده‌اند اشاره‌ای به وفات ایشان ندارند تنها تعدادی انگشت شمار امثال علاء الدوله سمنانی و حافظ ذهبی و ابن حجر کمی گفته‌اند او پس از ولادت وفات یافت. اغلب علمای عامه نیز معتقدند که «مهدی موعود» واقعیت دارد اما در آخر الزمان متولد می گردد. [۴].

القاب و عناوین

القاب و عناوین امام مهدی نیز از اهمیت شایانی برخوردار است تا آنجا که تعداد آنها را تا یکصد و هشتاد و دو اسم نوشته‌اند. برخی از این عناوین بدین قرار است: احمد، ابوجعفر، ابوابراهیم، ابوتراب، احسان، بقیه الله، بلد الامین، بهرام، بنده یزدان، برهان، باسط، بقیه الانبیاء، تمام، جمعه، جابر، جوار الکنس، حجت، حجه الله، حجاب، حامد، حاشر، خاتم الاوصیاء، خسرو، خازن، خلیفه الله، دابه الارض، داعی، راهنما، رب الارض، سیبل، شماطیل، صاحب الغیبه، عاقبه الدار، غایب، خلیل، فرج المومنین، قائم، قیمه، مسیح الزمان، قاتل الکفره، کاشف الغطا، کلمه الحق، لسان الصدق، منصور. [۵].

مهدی در قرآن کریم

در قرآن کریم آنگاه که از مسائل و حوادث آینده سخن می‌گوید و از حکومت صالحان خبر داده پیروزی حق بر باطل را اعلام می‌دارد مفسران این آیات را با توجه به احادیث و روایات، مربوطه به ظهور مهدی می‌دانند. [صفحه ۶۷] برخی از آن آیات بدین قرار است: الف: وعد الله الذین آمنوا منکم و عملوا الصالحات، لیستخلفنهم فی الارض کما استخلف الذین من قبلهم... [۶]. ب: بقیه الله خیر لکم ان کنتم مومنین... [۷]. ج: و نرید ان نم علی الذین استضعفوا فی الارض و نجعلهم ائمه و نجعلهم الوارثین [۸]. د: و لقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکر ان الارض یرثها عبادی الصالحون [۹].

مهدی در کتب شیعه

عالمان شیعی اعم از متقدمین و متأخرین کتب و رسالاتی متعدد پیرامون احوال مهدی علیه السلام، ظهور، غیبت، انتظار، نظایر آن تألیف و تصنیف کرده‌اند که به ذکر نام پاره‌ای از امهات این کتب اشاره می‌گردد: اصول کافی (کتاب الحجّه)، کلینی بحار الانوار، علامه مجلسی الارشاد، شیخ مفید بغدادی فصول نصیریّه، خواجه نصیرالدین طوسی الغیبه، شیخ طوسی اثبات الهداء، حر عاملی الوجیزه فی الغیبه، سید مرتضی علم الهدی الملاحم و الفتن، رضی الدین سید ابن طاووس [صفحه ۶۸] الصحیفه المهدویه، شیخ فضل الله نوری نوید امن و امان، شیخ لطف الله صافی گلپایگانی قیام و انقلاب مهدی، از دیدگاه فلسفه تاریخ، مرتضی مطهری موعودی که جهان در انتظار اوست، علی دوانی

مهدی در کتب اهل سنت

شماری از کتب اهل سنت که احادیث مربوط به مهدی - و یا نامی و سخنی از این امام رفته است از این قرار است: مسند، احمد حنبل صحیح، مسلم حجاج نیشابوری صحیح، بخاری مستدرک الصحیحین، حاکم نیشابوری سنن، ابو داود بجستانینسن، ابن ماجه فتوحات مکیه، محی الدین عربی الرساله، محمد بن ادریس شافعی شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید المنار، شیخ محمد عبده کشف الاسرار، رشید الدین میدی الجامع الصغیر، جلال الدین سیوطی مفاتیح الغیب، امام فخر رازی الفصول المهمه، ابن صباغ مالکی تاریخ بغداد، خطیب بغدادی جامع الاصول، ابن اثیر فصل الخطاب، پارسای نجاری [صفحه ۶۹] نام و توصیف مهدی علیه السلام در شعر شاعران به وفور آمده است. که بیان حتی مجملی از آن جایی دیگر و فصلی دیگر می‌طلبد. همچنین عالمان اهل سنت نظیر ابو نعیم اصفهانی، جلال الدین سیوطی، حماد بن یعقوب و ابن قیم جوزی کتبی خاص پیرامون حضرت مهدی علیه السلام نوشته‌اند که معروف همگان است.

موعود در سایر ادیان

«سیری کوتاه در افکار و عقاید مختلف جوامع بشری چو مصر باستان، هند، چین، ایران و یونان و نگاهی گذرا به افسانه‌های اقوام

مختلف چون: اسلاو، ژرمن، اسن‌ها و سلته‌ها روشن و مسلم می‌سازد که همه این افکار و عقاید (در انتظار موعود) از منبع شریف وحی سرچشمه گرفته است و لیکن در برخی از مناطق دور دست که شعاع حقیقت کمتر تابیده است، در طول تاریخ از فروغ آن کاسته شده، فقط کلیاتی از نویدهای مهدی موعود (عج) به جای مانده است». [۱۰].

و از این قبیل است در منابع

انجیل: «کمرهای خود را بسته، چراغهای خود را فروخته بدارید و شما مانند کسانی باشید که انتظار آقای خود را می‌کشند که چه وقت از عروسی مراجعت کند... زیرا در ساعتی که گمان نمی‌برید پسرانشان می‌آید» [۱۱]. تورات: «و نهالی از تنه یسی بیرون آمده. شاخه‌ای از ریشه‌هایش خواهد شکفت و روح خدا بر او قرار خواهد گرفت... مسکینان را به عدالت داوری خواهد کرد و به جهت مظلومان زمین به راستی حکم خواهد کرد... جهان از معرفت خداوند [صفحه ۷۰] برخوردار شد». [۱۲]. زبور: زیرا که شریبان منقطع خواهد شد و اما منتظران خداوند، وارث زمین خواهد شد... و اما حلیمان وارث زمین خواهند شد... و میراث آنها خواهد بود تا ابد الابد» [۱۳]. زردشتیان: «سوشیانس (نجات دهنده بزرگ) دین را به جهان رواج دهد، فقر و تنگدستی را ریشه کن سازد. ایزدان را از دست اهریمن نجات داده، مردم جهان را همفکر و هم‌گفتار و هم‌کردار گرداند» [۱۴]. هندوان: «این مظهر ویشنو (مظهر دهم) در انقضای کلی یا عصر آهن بر اسب سفیدی در حالیکه شمشیر برهنه‌ی درخشانی به صورت ستاره دنباله‌دار در دست دارد ظاهر می‌شود و شریبان را تماماً هلاک می‌سازد و خلقت را از نو تجدید و پاکی را از رجعت خواهد داد... این مظهر دهم در انقضای عالم ظهور خواهد کرد» [۱۵]. در اسلام نیز مهدویت ریشه قدیمی دارد و اختصاص به تشیع نداشته بلکه به اقوال پیامبر اکرم بر می‌گردد. [۱۶].

شبهات و اشکالات بر حضرت مهدی

شبهات و اشکالاتی که منافقان، مدعیان و معاندان بر حضرتش وارد ساخته‌اند شامل طول عمر، مدعیان امام زمان، مخالفان امام زمان، مسأله سرداب و پاره‌ای مسائل دیگر است که در اینجا به طور موجز به آنها پرداخته می‌شود. دراز عمری: زیست‌شناسان معتقدند عمر انسان حد و اندازه معینی ندارد و به [صفحه ۷۱] قول و ایزمن آلمانی مرگ لازمه‌ی قوانین طبیعی نیست. و در عالم طبیعت از عمر ابد گرفته تا عمر یک لحظه‌ای همه گونه وجود دارد. طول عمر که در قرنهای اخیر مورد قبول برخی نبوده و چون رویا تلقی شده است اکنون از نظر علم اصطلاحی تا حدی تحقق یافته و به واقع نزدیک شده است و یا تحقیقاتی که در باب انرژی اتمی به عمل آمده از ۱۹۴۰ به بعد به صورت علمی پر دامنه در آمد... رویای دیگر، یعنی افزودن طول حیات، نیز با کشف داروها، ویتامینها، هورمونها و آنتی بیوتیکها تا حدی تحقق یافته است. [۱۷]. بنابراین طول عمر، به هیچوجه محال نیست. بلکه از نظر عقلی، و بینش ژرف علمی، و امکان تحقیقی که چندان بعید نیست به ویژه اگر قدرت و خواست الهی را نیز بر آن بیفزاییم موضوع خاتمه یافته خواهد بود. [۱۸]. «دانشمندان زیست‌شناس پس از یک عمر مطالعه در مسائل «بیولوژی» به این نتیجه رسیده‌اند که: جای شگفت است که انسان می‌میرد، در حالی که بافتها و سلولهای بدن او برای مدت نامحدودی قابل زندگی است! بیولوژیستها معتقدند که زندگی دلیل نمی‌خواهد، مرگ دلیل می‌خواهد!» [۱۹]. در طول تاریخ به افراد بسیاری بر می‌خوریم که بیش از ۱۵۰۰ سال عمر کرده‌اند در حالی که عمر حضرت ولی عصر (عج) هنوز به ۱۲۰۰ سال نرسیده است! اینک به برخی از دراز عمران تاریخ اشاره می‌رود: ذوالقرنین، ۳۰۰۰ سال ضحاک (بیواسب)، ۱۲۰۰ سال حضرت نوح، ۱۷۵۰ تا ۲۷۵۰ سال [صفحه ۷۲] فریدون (پسر آبتین)، ۱۰۰۰ سال ضحاک دوم، ۱۰۰۰ سال جمشید پادشاه ایرانی و بنیان‌گذار عید نوروز، ۲۵۰۰ لقمان حکیم، ۳۵۰۰ ریان بن دومغ (پدر عزیز مصر)، ۱۷۰۰ دومغ (پدر ریان)، ۳۵۰۰ [۲۰].

مدعیان مهدویت

همان گونه که از عصر بودا تا زمان حاضر بسیاری بوده‌اند که ادعای پیغمبری و نبوت داشته‌اند بسیاری نیز پیدا شده‌اند که مدعی مهدویت گردیده‌اند. فی‌المثل از جمله کسانی که مدعی پیامبری شده‌اند مسیلمه در سال نهم هجرت و از اهل یمامه بود و ادعا می‌کرد او با پیامبر اسلام در رسالت شریک است. دیگری بیان بن سمعان بود که با ادعای الوهیت، عده‌ای ناآگاه را به دور خود جمع کرد و نیز از این قبیل است: سبحان بنت حارث (در آخر عهد پیامبر اسلام) طلیحه بن خویلد اسدی (پس از رحلت حضرت رسول) محمد بن عبدالله بن مثنی، عامر بن یزید معروف به خداهش، ابن منصور عجلی (معتقد به عروج حضرت علی علیه السلام بود) مغیره بن سعید (معاصر خلافت هشام بن عبدالملک) [۲۱]. به طور کلی این موضوع چنان اهمیت پیدا کرد که اعتضاد السلطنه از رجال عهد قاجاریه را بر آن داشت تا به تألیفی در این مورد اقدام ورزد به نام المتبیین یا طبقات المضلین و در آن کلیه کسانی را که ادعای پیغمبری داشته‌اند تا عصر خود [صفحه ۷۳] جمع آوری کرده است و الحق از عهده اینکار نیز به خوبی برآمده است. غرض از تمهید این مقدمه آن بود که روشن شود وقتی افرادی پیدا می‌شوند که ادعای پیغمبری و حتی الوهیت نمایند بی‌تردید مدعی امام زمان بودن و منجی بشریت شدن نیز در میان آنان یافت می‌شود. نام برخی از مدعیان مهدویت بدین قرار است: شریعی: نامش حسن و کنیه‌اش ابو محمد و از صحابه امام علی النقی و امام حسن عسکری علیهما السلام بود. وی اول کسی است که چنین ادعایی نمود. منجی خارجی مصری: وی مطلع از احکام نجومی بود و از آینده خبر می‌داد. در سال که خروج کرد می‌گفت مهدی موعود است و عنقریب مالک مصر خواهد شد. تعداد مریدانش ۱۳۳ نفر بودند. محمد بن تومرت: در مغرب زمین به ادعای مهدویت خروج کرد. در برخی از تواریخ نسبت وی را چنین آورده‌اند، محمد بن عبدالله بن الرحمن بن هود بن خالد بن تمام بن عدنان بن صفوان بن سفیان بن جابر بن عطاء بن ریاح بن یسار بن عباس بن محمد بن الحسن بن امیر المومنین علیه السلام و الصلوٰة مولدش سوس: (از اقصا بلاد مغرب) بود و در ایام جوانی در عراق عرب نزد امام محمد غزالی و ابوالحسن طبرانی علم آموخت و در زهد و تقوا معروف خاص و عام شد و در علوم شرعی و اصول فقه و کلام مهارت کامل پیدا کرد. این بطوطه مردی مجهول النسب و الحال را نقل می‌کند که در بلاد شام ادعای مهدویت کرد و به پیروان خود وعده تمالک و تسخیر شهرهای شام را داد و میان آنها تقسیم کرد، او به هر یک از مریدانش برگه‌هایی از زیتون داد و آنان را به تسخیر شهرها فرستاد و همه را به کشتن داد. محمود: مردی عالم و منسوب به طایفه نقطوی است. در سده شش پس از هجرت از پسخان از توابع گیلان ظاهر گشت. وی تمامی شرایع و مصحف انبیاء را مطابق عقیده‌ی خویش تأویل می‌کرد و خود را مهدی موعود می‌دانست وی گفت من [صفحه ۷۴] همانم که پیامبر اسلام بر ظهور او خبر داده است و اینک دین محمد صلی الله علیه و آله و سلم منسوخ و نوبت دین محمود است و گفته‌اند: رسید نوبت زندان عاقبت محمود گذشت آن که عرب طعنه بر عجم می‌زد منقول است که خواجه حافظ شیرازی نیز بر کیش محمود است و چون محمود بسیار بر ساحل رود ارس گذر داشته، حافظ فرموده: ای صباگر بگذری بر ساحل رود ارس بوسه زن بر خاک آن وادی و مشکین کن نفس بر طبق اقوال، محمود خود را در خم تیزاب کشته است. سید اشرف الدین ابراهیم: از سادات و عباد بود. در اواسط عمر خود سفری به خراسان کرد و در همانجا ساکن شد و بر اثر کراماتی که داشت مریدانی به دور او جمع شدند و گفتند او جز مهدی آخرالزمان نیست. سید شرف در جنگی که سال ۶۶۳ با مغولان کرد کشته شد. امیر تیمورتاش بن ابی چوبان: در عهد سلطان ابو سعید بهادر خان ظهور کرد و چون پاره‌ای از دشمنان خود را برانداخت نخوتی در دماغش پیدا شد و با اغوای جمعی سکه و خطبه به نام خود زد و خود را مهدی آخر زمان خواند. عباس: مردی به نام عباس از غماره که رودی است در نجد ادعای مهدی موعود کرد. گروهی به تابعیت از او برخاستند. به دستور وی بسیاری از بازارهای فارس سوخته شد. وی در راه مراجعت از فارس به دست پیروان خود کشته شد. سید فلاح: مسقط الراس او واسط و از شاگردان شیخ احمد بن فهد از اکابر

صوفیه اثنا عشریه بود. در سال ۸۲۸ ظهور کرد و تمامی اعراب خوزستان مانند شوشتر، دزفول و هویزه را به اطاعت از خود وادار کرد. وی با آنکه برخی از اطرافیانش او را منع می‌کردند اظهار می‌داشت مهدی موعود است و ظهور خواهد کرد. چون ادعای وی به گوش استادش (احمد بن فهد) رسید به قتل او فتوی داد. هنگام اجرای حکم، او قرآن مجید بیرون آورد و بر آن سوگند خورد و اظهار ندامت کرد. [صفحه ۷۵] تویزی: در سال هشتم از هجرت در دوران سلطان یوسف بن یعقوب مردی از طایفه متصوفه به نام تویزی در رباط ماسه ظاهر گشت و ادعای مهدویت کرد، اما چیزی نگذشت که مردی از طایفه بنی سکساک در خفا او را کشت. مهدی مصری: در سال ۱۷۹۸ میلادی مطابق با ۱۲۱۳ هجری که ناپلئون بناپارت در حال تصرف مصر و نواحی اطراف بود به وی خبر دادند که مهدی نامی در مصر خروج کرده و مردم را اغوا کرده و گفته است از طرف خداوند مأمور است تا کفار را از مصر بیرون کند. ناپلئون پس از اطلاع بر این امر فوجی را مأمور دفع او کرد. پیروان مهدی مصری در برابر توپ و تفنگ ناپلئون تاب نیاورده شکست خوردند و خود او نیز مفقودالثر گشت. [۲۲].

مخالفان و منکران وجود مهدی

با آنکه مسئله مهدی منتظر چنان در میان دانشمندان اهل سنت شهرت داشته، و موضوع به قدری مسلم بوده است که نمی‌باید جای تردید برای کسی باقی گذارد. مع الوصف جای بسی تعجب و مایه کمال تأسف است که موضوع به این روشنی را برخی از متعصبان آنها مخدوش نموده‌اند و کسانی مانند احمد امین و المهدی و المهدویه فی الاسلام، و سعد محمد حسن در المهدویه فی الاسلام، و فرید وجدی در دائر المعارف خود مسلم و طنطاوی در تفسیر الجواهر، و محمد عبدالله عنان در مواقف حماسه، و غیر اینان، پس از گذشت چهارده قرن از این واقعیت، تمام مطالب کتابهای خود را نادیده گرفته، و مسئله مهدی را افسانه‌ای پنداشته‌اند که فقط شیعه معتقد به آن است! [۲۳] اینک به گروهی دیگر از این مخالفان می‌پردازیم. ابن حزم اندلسی: (متوفی ۴۵۶ ه) وی از نخستین کسانی است که در این راه [صفحه ۷۶] پیشقدم است و در کتاب خود بنام الفصل تهمة‌هایی زده است که خود منشاء انحراف عقاید دیگران به ویژه معاصران اهل سنت شده است. همچنین در تألیف دیگر خود به نام جمهرة انساب القریش صفحه ۶۱ با گستاخی می‌نویسد: حسن عسکری آخرین امام رافضیان است و او اولاد نداشت! خطیب بغدادی: (۴۶۳) در تاریخ بغداد (ج ۷ ص ۳۶۶) می‌گوید ابو محمد الحسن بن علی و دیگر ذکر از نام فرزند ایشان نمی‌آورد. ابوالفرج جوزی: (۵۹۷) نیز در تألیف خود موسوم به المنتظم به فرزند امام حسن عسکری علیه السلام اشاره‌ای ندارد. ابن کثیر شامی: (۷۷۴) در تاریخ خود البدایة و النهایه (ج ۱۱) حتی نامی از امام حسن عسکری علیه السلام نمی‌برد. ابن خلدون: (۸۰۸) مولف اثر معروف مقدمه، وی به طور کلی منکر همه احادیث مربوط به مهدی علیه السلام در تمامی منابع معتبر و صحیح اهل سنت است و با استدلالهای واهی آنها را مورد انتقاد قرار می‌دهد. البته گفتار او در این مورد با مهدی فاطمی سردودمان سلاطین فاطمی مصر که خود بدانها منتسب بوده خلط شده و مبهم به نظر می‌رسد زیرا در جایی دیگر عقیده دارد که شخصی به نام مهدی از اهل بیت قیام خواهد کرد. علاءالدوله سمنانی: به نقل از جامی در شواهد النبوة می‌گوید: محمد بن الحسن العسکری متولد شد و به مقام قطیبت رسید و سپس وفات یافت. [۲۴]. ابن حجر هیثمی (مکی) در صواعق محرقة آنجا که از امام زمان نام می‌برد. می‌گوید وی در مدینه پنهان شد و از نظرها غائب گردید و معلوم نشد کجا رفت! کار رسوایی این عده معدود که شاید از انگشتان دست تجاوز نمی‌کنند به آنجا رسید که محدث بزرگ ملاعلی قاری از علمای ایشان کتابی به نام الرد علی من حکم و [صفحه ۷۷] قضی بان المهدی الموعود جاء و مضی تألیف کرد. [۲۵] شبهات دیگر: با آنکه در مسلم بودن وجود مبارک حضرت مهدی اختلافی نیست و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم به ظهور شخصی که هم نام اوست در آخرالزمان تصریح کرده است. مع هذا هنوز پاره‌ای نسبت به برخی از جزئیات مردد و مشکوکند. فی المثل در قول ضعیفی که از سنت نقل شد. مهدی علیه السلام را همان عیسی علیه السلام می‌دانند و به این حدیث استناد می‌ورزند

که: لامهدی الا- عیسی بن مریم، ابن حجر بنا به روایتی که ترمذی در سنن خود روایت کرده حضرت مهدی علیه السلام را از فرزندان امام حسن مجتبی علیه السلام می‌دانند. برخی به خلاف گفته پیامبر حضرت مهدی را همانم پدر پیامبر اکرم علیه السلام می‌دانند یعنی عبدالله. برخی فرق در گذشته که امروز دیگر اثری از آنها نیست در شخص حضرت مهدی علیه السلام شک کرده‌اند چنانکه فرقه‌ای از کیسانیه می‌گفتند محمد بن حنفیه، مهدی علیه السلام است و فرقه‌ای پسر او ابو هاشم عبدالله را. برخی از اصحاب مغیره بن سعید معتقد بودند او زنده است و در کوهی که در نزدیکی مکه است و علمیه نامیده می‌شود منتظر خروج است. فرقه ناووسیه، که منکر فوت حضرت صادق شده و ایشان را مهدی موعود می‌دانستند. اسماعیلیه خالصه، پسر امام صادق علیه السلام یعنی اسماعیل را مهدی علیه السلام دانسته و معتقد بودند زنده است. واقفیه، که حضرت موسی بن جعفر علیه السلام را مهدی علیه السلام می‌دانستند. محمدیه، که پسر امام حضرت علی النقی علیه السلام یعنی محمد را امام قائم می‌دانستند. عسگریه، که امام حسن عسگری علیه السلام را غایب قائم می‌دانستند. [۲۶]. [صفحه ۷۸]

مسأله سرداب

از طعن‌هایی که مستقیماً بر شیعه و غیرمستقیم بر مهدی علیه السلام وارد شده موضوع سرداب است که گفته شده امام زمان در آنجا غائب شده و از همانجا ظهور می‌کند، و مسائلی نظیر آن مانند گفتار ابن خلدون در مقدمه، که در بحث از اثنا عشریه می‌نویسد شیعیان عقیده دارند که امام دوازدهم ایشان یعنی محمد بن الحسن العسکری که او را مهدی می‌خوانند وارد سرداب خانه خود در رحله! و هنگامی که مادرش بازداشت شد! همانجا غائب گردید! و تاکنون منتظر او هستند. هر شب بعد از نماز مغرب اسبی را آورده جلو سرداب مزبور می‌ایستن، و او را به نامش صدا می‌زنند و از وی می‌خواهند که خروج کند. ابن بطوطه در رحله‌اش محل سرداب را در رحله و قرمانی در اخبار الدول، در بغداد می‌دانند، اما عالمان شیعی نظیر امینی در الغدیر و سید محمد سعید (هندی) در الامام الثانی عشر می‌گویند داستان سرداب زشت‌ترین و نارواترین تهمتی است که به شیعیان زده شده است. در این مورد باید گفت آن قسمت از خانه امام عسگری که حضرت مهدی را پس از وفات پدرش در آنجا دیده‌اند و الناصر لدین الله خلیفه عباسی نیز آن را تعمیر نمود برای شیعیان قابل احترام است و اگر این قسمت حالت سرداب ماندی داشته خود سرداب برای شیعیان امتیازی ندارد بلکه به جهت بخشی از خانه‌ای است که متعلق به امام حسن عسکری علیه السلام است. [۲۷] سخن را با بیانی از امام باقر علیه السلام به اتمام می‌رسانیم: «شنیدیم ابو جعفر امام باقر علیه السلام می‌فرمود: هر پرچمی که پیش از قیام قائم برافراشته شود صاحبش طاغوت است.» [۲۸].

پاورقی

- [۱] کلیات خمسه نظامی، ص ۹.
- [۲] خورشید مغرب، ص ۱۹.
- [۳] همان، ص ۱۸.
- [۴] دانشمندان عامه و مهدی موعود، ص ۴۰.
- [۵] نجم الثاقب، ص ۲۸-۴۸.
- [۶] نور، ۵۵.
- [۷] هود، ۸۶.
- [۸] قصص، ۵.

- [۹] انبیاء، ۱۰۵.
- [۱۰] ترجمه یوم الخلاص، (روزگار رهایی) ص ۱۴.
- [۱۱] انجیل لوقا، فصل ۱۲، بندهای ۳۵ و ۳۶.
- [۱۲] تورات، اشعیا، فصل ۱۱ بندهای ۱۰-۱.
- [۱۳] عهد عتیق، کتاب مزامیر، مزبور ۳۷، بندهای ۱۲-۹ و ۱۸-۱۷.
- [۱۴] جاماسب نامه، ص ۱۲۱.
- [۱۵] اوپانشاد، ص ۷۳۷.
- [۱۶] ترجمه یوم الخلاص، ص ۱۳-۱۴.
- [۱۷] دایرة المعارف فارسی، ج ۱ ص ۶۰۹.
- [۱۸] خورشید مغرب، ص ۲۱۴-۱۹۳.
- [۱۹] ترجمه یوم الخلاص، ص ۲۵۱.
- [۲۰] ترجمه یوم الخلاص، ص ۲۵۷-۲۵۸.
- [۲۱] مدعیان نبوت و مهدویت، ص ۵۲-۱۰۵.
- [۲۲] همان مأخذ، ص ۲۲۲-۲۷۹.
- [۲۳] دانشمندان عامه و مهدی موعود، ص ۲۲-۳۱.
- [۲۴] النجم الثاقب، ص ۱۳۴.
- [۲۵] دانشمندان عامه و مهدی موعود، ص ۳۲-۳۶.
- [۲۶] النجم الثاقب، ص ۱۰۲-۱۱۵ (یادآور می‌شود مولف کتاب به کلیه اشکالات پاسخ داده است).
- [۲۷] کتاب غیبت، ص ۱۲۲.
- [۲۸] کتاب غیبت، ص ۱۲۲.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می‌کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می‌دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره

الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیت های گسترده مرکز :

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-(۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور

کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاءالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: -۰۶۲۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۱۸۰-۰۹۰ IR

۵۳-۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام: - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را ببدان، نگاه می‌دارد و با حجت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

